

Asia: VN/10156/2019

Liikennealan kestävän kasvun ohjelma

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ohjelman tavoitteet tunnistettu oikein? Jos ei niin, miten tulisi muuttaa?

Kyllä

2. Kuinka realistisena pidät esitettyjä tavoitteita?

Tavoitteet ovat liian kunnianhimoiset.

Toimintaympäristö Luvussa 2 on kuvattu liikennealan keskeisiä muutosvoimia sekä liikenteen toimialaa ja markkinoita ja esitetty toimialan SWOT-analyysi. Näkökulma on erityisesti kestävän liiketoiminnan kehittämisessä. ää väliotsikko

3. Mahdolliset kommentit toimintaympäristökuvaukseen.

Maanmittauslaitoksessa nähdään, että ohjelmassa kuitenkin julkisen sektorin rooli nähdään tarpeettoman suppeana.

”Yksityisen ja julkisen sektorin sekä tutkimusorganisaatioiden välisen yhteistyön tukeminen edellyttää vielä roolien kirkastamista erityisesti julkisten toimijoiden osalta, jotta PPP-yhteistyöstä tulee yritysten näkökulmasta aito mahdollisuus. Yritysvetoisen kasvun ja viennin näkökulmasta julkisen toimijan tulisi edistää yritysten tuotekehitystä, kilpailukykyä ja markkinareferenssien hankkimista kilpailuttamalla yrityksiä tarpeeksi kunnianhimoisilla vaatimusmäärityksillä ja omaksua markkinoilla enemmän ”vaativan ja osaavan palvelujen ostajan” roolia kuin kehittämisresurssija itselleen keskittävän toimijan roolia. Tämä edellyttää myös tavoitetta tukevaa tulosohjausta.”

Monilla julkishallinnon toimijoilla, kuten myös Maanmittauslaitoksella, on vastuullaan merkittäviä tietoaaineistoja, joita voidaan hyödyntää tulevaisuudessa

erilaisissa liikennepalveluissa ja liikenteen ekosysteemeissä. Jos tarkoitetuilta julkisen hallinnon toimijoilta edellytetään uusien teknologisten ratkaisujen

toteuttamista nopealla aikataululla, sanottujen ratkaisujen toteuttamiseen ja jatkuvien palveluiden tuottamiseen on tarpeen osoittaa riittävä rahoitus. Suomen julkishallinnossa tällä hetkellä on haasteellinen ministeriökohtaisesti kohdennettava kehittämisrahoitus, joka estää rahojen kohdentamisen

järkevällä tavalla ekosysteemissä yhteisesti toimivien julkishallinnon toimijoiden kesken.

Kestävä yritysvetoinen kasvu ja ekosysteeminen ajattelu Luvussa 3 on kuvattu ekosysteemisen kehityksen merkitystä liikennetoimialan innovaatioiden ja viennin edistämiseksi sekä kuvattu vireillä olevaa ekosysteemikehitystä.

4. Puuttuuko tunnistettujen ekosysteemien joukosta jokin vireillä oleva ekosysteemi tai mahdollinen ekosysteemiäihio?

Ei kommentteja tässä vaiheessa.

5. Miten muuten haluaisit kommentoida liikennetoimialan ekosysteemistä kehittämistä?

Ekosysteemi on käsitteenä valitettavasti vielä toistaiseksi suurimmalle osalle julkisen hallinnon toimijoita vieras tai se ei ainakaan toteudun niiden käytännön toiminnassa. Maanmittauslaitoksen uudessa strategiassa yhdeksi neljästä strategisesta tavoitteesta on nimetty ”Aktiivinen toimija ekosysteemeissä ja verkostoissa” Maanmittauslaitoksessa uskotaan vakaasti, että Maanmittauslaitoksen yhteiskunnallisesti merkittävillä tietoaaineistoilla ja niiden rajapintapalveluilla (API) sekä paikkatietotutkimuksella on merkittävä rooli tulevaisuuden älyliikenteen kehittämisessä.

Tiekartta 2021 - 2023 Tiekarttaan valikoituneiden toimenpiteiden määrittämisen lähtökohtana on ollut niiden välitön tai välillinen vaikuttavuus ekosysteemien kehittymiseen ja kestävään yritysveloiseen kasvuun. Tiekartta on päivitetty vuosina 2018 – 2020 Liikennealan kansallisen kasvuohjelman tiekartan täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä laajapohjaisen sidosryhmien kanssa tehdyn valmistelun pohjalta. Tiekarttaan on valittu ohjelman tavoitteisiin peilaten vaikutuksiltaan merkittävimmät toimenpiteet. Fokus on ollut nimenomaan kestävään liikenteeseen liittyvän liiketoiminnan syntymistä edistävissä toimenpiteissä. Ohjelman nimenomaisten toimenpiteiden lisäksi on tunnistettu hankkeita, joiden eteenpäin viennissä on tärkeää ottaa huomioon liikennealan kestävä kasvun edistämisen näkökulma. Vuosien 2021-2023 tiekartan keskeisiksi toimenpiteiksi on määritelty: 1. Toimintaympäristö kestävälle kasvulle i. Yhteinen tahtotila ja mahdollistava hallinto uudistumisen perustana ii. Monipuolisella rahoituksella vipua kehittämiseen iii. Tutkimuksella ja osaamisella kilpailuetua iv. Vahva yhteinen EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen 2. Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille v. Kaupungit

edelläkävijämarkkinoiden alustana vi. Kokeiluilla kehityksen kärkeen
vii. Julkisilla hankinnoilla markkinareferenssejä ja skaalautumista
iix. Digitaalinen tieto hyötykäyttöön 3. Jatkuva ekosysteeminen
yhteistyö ix. Yritysvetoisen kasvuekosysteemit viennin vetureiksi
x. Yhteinen kansainvälinen näkyvyys Lämpöleikkaavina ajureina kaikissa
toimenpidekokonaisuuksissa näkyvät ilmastonmuutos, kaupungistuminen,
digitalisaatio sekä eri sektorirajat ylittävät ratkaisut. Ilmastonmuutoksen ja
kaupungistumisen globaaleihin haasteisiin vastaavat ratkaisut luovat
mahdollisuuksia toimialan kestäväälle kehitykselle. Digitalisaatio kaikissa
liikkumisen ja kuljettamisen muodoissa ja eri sektorirajojen (kuten liikenne,
energia ja rakennettu ympäristö) rajapinnoista löytyvät ratkaisut puolestaan
antavat keinoja ratkaisujen kehittämiseen ja uusiin innovaatioihin.

6. Mikä toimenpidekokonaisuus on tärkein toimialan kestävä liiketoiminnan vauhdittamista ajatellen?

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö

Toimintaympäristö kestävä kasvulle Toimenpidekokonaisuuden toimilla
pyritään luomaan yrityksille pitkän jätteen näkymä politiikka- ja
lainsäädäntökehitykseen ja vahvistamaan yhteistä tahtotilaa liikenteen toimialan
kestävän kasvun edistämiseen, tarjoamaan innovaatioita ja kansainvälistä kasvua
tukevia rahoitusmahdollisuuksia sekä kehittämään mekanismit kansallisen ja EU-
rahoituksen täysimääräiseen hyödyntämiseen, vahvistamaan kotimaista ja
kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä tutkimustulosten hyödyntämistä
liiketoiminnan pohjan vahvistamaan vaikuttamista EU- ja kansainvälisellä tasolla
mahdollistavan kansainvälisen toimintaympäristön ja verkostojen
kehittämiseksi.

7. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Liikenne 12-suunnitelman visio ja tavoitteet ohjaavat alan kehittämishankkeita ja toimintaa. Vision ja
tavoitteiden tueksi kuvataan vaikutusketjut, joilla liikennealan digitalisaatio, älykäs palveluistuminen
ja käyttäytymisen muutos vaikuttavat Liikenne 12-suunnitelman strategisten tavoitteiden
saavuttamiseen. Lisäksi Traficomien valmistelemien Liikennejärjestelmän strategisen tilannekuvatyön
yhteydessä kuullaan vuosittain toimialan edustajia osana jatkuvaa prosessia.

Skaalautuvia kestäviä ratkaisuja vientimarkkinoille Toimenpidekokonaisuuden
toimilla pyritään luomaan kaupunkien toimilla kotimarkkina kestäville
asiakslähtöisille ratkaisuille, rakentamaan vaikuttavuudeltaan ja
skaalautuvuudeltaan nykyistä suurempia kokeiluja, tukemaan julkisilla

hankinnoilla innovaatioiden syntymistä ja rakentamaan Suomeen toimiva ekosysteemi liikenteen ja liikkumisen sekä toimialarajat ylittävälle tiedon hyödyntämiselle.

8. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Kehitetään ja toteutetaan eri toimijoiden yhteistyömalli yli sektorien menevien tietovarantojen hyödyntämiseksi palvelukehityksessä (esimerkiksi liikenne, energia ja asuminen).

Jatkuva ekosysteeminen yhteistyö Toimenpidekokonaisuuden toimilla pyritään kiihdyttämään liikennealalla jo käynnistynyttä ekosysteemistä yhteistyötä liiketoimintaekosysteemien syntymiseksi sekä kansainvälistämiseksi. Rakentamaan yhtenäistä liikennealan kasvutarinaa kansainvälisen näkyvyyden lisäämiseksi sekä kansainvälisten kumppaneiden ja investoreiden houkuttelemiseksi

9. Mitä alla olevista toimenpiteistä pidät vaikuttavimpina? Toimenpiteet on kuvattu tarkemmin ohjelmaluonnoksessa.

Toteutetaan tunnistettujen kasvuekosysteemien yhteistä ja koordinoitua kehittämistä, mm. jatkuvan fasilitoinnin, tiedonjaon ja ekosysteemin kypsyysasteen mukainen ohjausmalli. Hyödynnetään laadittuja ekosysteemioppaita liikennetoimialan ekosysteemien kehittämisessä ja jaetaan liikennetoimialan kasvuekosysteemien parhaita käytäntöjä laajamittaisesti.

10. Miten ehdotettuja toimenpiteitä pitäisi kehittää? Mitä muita toimenpiteitä ehdottaisit?

Ks. edellä. Ekosysteemien hyödyntäminen.

11. Onko organisaatiosi kiinnostunut olemaan mukana jonkin toimenpiteen/toimenpiteiden eteenpäin viennissä, minkä?

Resurssien puitteissa Maanmittauslaitos on kiinnostunut olemaan osapuolena lakisääteiseen toimintaansa kytkeytyvissä hankkeissa.

12. Muu mahdollinen palaute.

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntöön liikennealan kestävän kasvun ohjelmasta.

Nurmikari Jussi
Maanmittauslaitos - Maanmittausneuvos Markku Markkula ja
vastuualuepäällikkö Maija-Liisa Niskala